

Cesta míru od Alp po Jadran

Na cestách z Alp směrem k pobřeží Jadranu si vás získá pocit míru, který však nebyl pro tyto kraje vždy samozřejmostí. Proudý historie a Soče, jedné z nejkrásnějších alpských řek na světě, jsou divoké a nepředvídatelné. Století po totální válce, která zachytila celý svět, spojujeme historické dědictví v tak zvanou Cestu míru od Alp po Jadran. Ze srdce Triglavského národního parku až na pobřeží Jaderského moře se snažíme uklidnit bouřlivý rytmus času a zveme vás k oddechu a zamyšlení – 100 let po sočské frontě, jednom z nejrozsáhlejších bojišť ve vysokohorském světě.

Naleznete zde ideální místa pro aktivní dovolenou, která se díky objevování stoleté historie I. světové války stane ještě dobrodružnější. Mezi vysokými horami, úzkými soutěskami, krasovými jeskyněmi a širošířiní vinohrady si tu svělo a tma pohrávají s přírodou i vašimi myšlenkami. Dědictví války, která poznamenala lidstvo i svět, není možné přehlédnout. Nyní je toto dědictví propojeno Cestou míru od Alp po Jadran a nese tak poselství přátelství mezi národy. Kraje, které před stoletím poznamenala válka, jsou dnes hlasatelé míru. Můžeme se zde pozastavit na místech zachovalých pomníků, válečných zákopů, kaveren a jiných stínů války.

Cesta míru je jednotně označena a k významnějším památkám se dostanete i automobilem a autobusem. Když se budete kochat panoramatickými výhledy, můžete si vzpomenout na své předky a jejich bitvy. Ať jste milovníky historie nebo aktivními turisty či cyklisty, jistě vás nadchnou přírodní krásy dědictví, jež má světový význam.

PAMÁTNÍKY

Památníky první světové války vyprávějí příběh celého století. Byly budovány v období mezi válkami, po nich, ale i v současnosti. V čase 100. letého výročí I. světové války byl mimo jiné postaven i památník padlým slovinským vojákům u vesnice Doberdob (Doberdo del Lago) a památník generálu Svetozaru Boroeviču, zvanému "Sočský lev", mezi vesnicí Skabrijel a Svatou Horou. Početné památníky jsou věnovány jednotlivým padlým slovinským vojákům, vojenským plukům a jejich velitelům všech národností a etnik. I proto představují jedinečný svět symbolů a svědectví. Zajímavý příběh vypráví také památník obráncům hory Rombon na vojenském hřbitově ve vesnici Log pod Mangartem a Mauzoleum generála Gonzagy v muzeu pod širým nebem Vodice.

PAMĚTNÍ KOSTEL A KAPLICKY

Vojáci spolu se zajatci na frontě museli s velkou námahou a vlastníma rukama budovat vojenskou infrastrukturu. Měli přikázáno vybudovat cesty, zásobovací stezky, přístřeší, kaverny a zákopy. V nemnohých chvílích klidu se pak uchýlovali na jedno ze svatých míst, kde mohli na krátký okamžik zapomenout na válku. Ve vesnici Log pod Mangartem stávala dokonce i mešita. Dnes nalezneme zachované italské kaple, jednu maďarskou a jednu ruskou kapličku a pamětní kostel Svätého Ducha v Javorci – nejkrásnější památník z dob války ve Slovinsku, který postavili společnými silami rakousko-uherská vojska různých národností a vyznání.

MUZEJA POD ŠIRÝM NEBEM

Dobrou představu o tom, jak všeobíhající byla I. světová válka v údolí řeky Soče, nám dává 16 muzeí pod širým nebem. Jde o zastávky na Cestě míru, které se nachází v samém srdci přírody, od Bovece až po Terst, tam, kde bývala vojenská ležení a zásobovací stezky. Pozůstatky I. světové války jsou zde obnoveny, udržovány a zpřístupněny na původních místech podél celé někdejší italské či rakousko-uherské linie fronty. Úzkým střeleckým průhledem tak můžete pohlédnout na někdejší bitevní pole a představit si, jaký výhled asi tenkrát měli vojáci. V kavernách pak poznáte organizaci života na frontě a získáte představu, jaké byly chvíle oddechu mezi boji.

Mrzli vrh

Muzejní sbírky

MUZEJA A MUZEJNÍ SBÍRKY

Podělit se o dědictví sočské fronty s návštěvníky by nebylo možné, kdyby v krajích, kde se před stoletím udály významné bitvy, nebylo zapálených sbíratelů válečných artefaktů a pamětníků. Po několik dekád nacházeli místní obyvatelé – často náhodou – pozůstatky Velké války: rezavé granáty pod prahem domu, podzemní kaverny, ukryté dopis a mnoho dalších válečných pozůstatků. Mnozí se chtěli dopátrat, kde a jak bojovali jejich dědečkové. Právě privátní sbírky, které přerostly v drahocenné muzejní sbírky, daly vzniknout snaze o ochranu a znovuoobnovení dědictví sočské fronty. Dnes již početná muzea představují příběhy vojáků mnoha národností, jejich boje a každodenní válečnou rutinu.

Pevnost Kluže

PEVNOSTI

Historie některých pevností sahá až do časů tureckých nájездů a dob Napoleonových tažení. I když se jejich podoba v průběhu času měnila, původní účel – ochrana významných strategických průsmyků – zůstával stále stejný. V dobách sočské fronty hráli největší roli pevnost Kluže a Fort Herman. Pod strmým úbočím hory Rombon byla pevnost Kluže v bezpečí před italským odstřelováním. Sídila zde velitelství a záložní jednotky, sloužila však také jako místo první pomoci raněným. Horní pevnost Fort Herman byla na skalní římsce plně vystavena odstřelování, a proto ji vojáci brzy opustili a zbraně přemístili na okolní svahy. Dnes se v pevnosti Kluže konají mnohé výstavy a historické akce. Cesta skrze osvětlený tunel pak vede od pevnosti strmou pěšinou nahoru k Fort Herman.

VOJENSKÉ HŘBITOVY A KOSTNICE

Sočská fronta si ve svých 29 měsících vyžádala děsivou daň, vždyť zde během bojů zhasl plamen okolo 300.000 životů! Vojenské hřbitovy a kostnice jsou pietními místy vzpomínek na padlé vojáky. Návštěva hrobu, i toho bezejmenného, je útechou mnohým příbuzným, kteří byli již před několika dekádami mezi prvními návštěvníky Cesty míru od Alp po Jadran. Klid na místech posledního odpočinku vojáků je tak mocný, že se dotkne všech, kteří navštíví tyto zákoutí míru v údolí Soče. Nalezneme zde okolo 70 rakousko-uherských hřbitovů I. světové války, tři italské a jednu německou kostnici.

Jeskyně Pečinka

KRASOVÉ JESKYNĚ

Vojáci na frontě hledali bezpečné útočiště kde jen bylo možno, dokonce i v podzemí. O kompletní infrastrukturu se však museli postarat sami. Někde podzemní úkryty vykopali přímo do skalního masivu, v oblasti slovinského Krasu se pak taková útočiště nabízela sama. Mnoho přírodních krasových jeskyní bylo upraveno pro vojenské využití, především jako obydlí, skladiště zbraní a střeliva, nebo i jako sklady vojenské stravy. Jednou z nejznámějších krasových jeskyní, která byla takto využívána, je 150 m dlouhá jeskyně Pečinka, kde byly pryčny na spaní pro vojáky a obytné kabiny pro důstojníky. Nejdříve byla jeskyně v držení rakousko-uherského vojska, avšak v 9. sočské bitvě, na koci roku 1916, pak přešla do rukou Itálů.

Cesta míru pro každého

Cestu míru od Alp po Jadran můžete začít na více místech. Optimálním výchozím bodem je však Kobarid, kde se nachází i návštěvnícké centrum Cesta míru (Walk of Peace) a je možné domluvit se zde na komentované prohlídce s průvodcem.

Cesta míru pěšky a s batohem

Cesta míru od Alp po Jadran je ideální pro pěší turisty, protože prochází malebnými místy, kde je možné zůstat i přes noc, vychutnat si lokální kuchyni a zažít místní atmosféru. Vysokohorské stezky, polní cesty podél řeky Soče, bývalé vojenské jezedecké stezky, cestičky vedoucí přes luka na Krasu a mezi vinicemi v kopcích Brda. To vše nabízí nejednu turistickou výzvu a na turisty čeká odměna v podobě nádherných výhledů od Alp až po Jadran.

Cesta míru pro rodiny

Navštívit méně náročné úseky Cesty míru od Alp po Jadran je skvělým nápadem pro rodinné cestování za historií a přírodou. Muzea pod širým nebem a dobře udržované jeskyně nabízejí dětem vzrušující průzkumná objevování a cesty v čase. Na několika místech Cesty míru najdete i alpské pastviny a pohostinné turistické farmy, které jsou ideální pro aktivní rodinnou dovolenou.

Cesta míru na kole

Cesta míru od Alp po Jadran je v mnoha částech velice oceňována také cyklisty, protože nabízí výzývavé výšlapy i dynamické dálkové trasy. Náročné stoupání a adrenalinové klesání na začátku trasy a pohodlné kličkování mezi vinicemi pohoří Brda na konci jsou výzvou pro každého, kdo má rád vítr ve vlasech.

Cesta míru pro milovníky historie a příbuzné padlých vojáků

Cesta míru od Alp po Jadran je příležitostí pro všechny, které skrze příbuzné poznamenala Velká válka. Snaží se pomoci smířit se smutným osudem předků. Na pamětních místech můžeme nalézt mír a světlejší cestu do budoucna. Cesta míru také umožňuje jak nadšencům, tak odborníkům z oboru historie, hlouběji prozkoumat naši minulost.

Údolí Soče

PROHLÍDKY S PRŮVODCEM

Vítejte na našich komentovaných prohlídkách se zkušenými průvodci, kteří s vámi proplují historickými proudy času, provedou vás válečným dědictvím a ukáží vám mnohé přírodní zajímavosti. Snadně přejí výlety obohatí vaše zážitky z údolí řeky Soče.

Muzeum pod širým nebem Kolovrat

Každé pondělí v červenci a srpnu v 10.00 a ve 12.00 hodin

Muzeum pod širým nebem Ravelnik

Každou středu v červenci a srpnu v 10.00 hodin

Muzeum pod širým nebem Sabotin

V sobotu, neděli a o svátcích v 10.00, 12.00, 14.00 a 16.00 hodin

Komentované prohlídky na míru

Kromě výše uvedených prohlídek nabízíme i individuální prohlídky s průvodcem, které pro Vás připravíme dle vašich přání.

INFORMACE O REZERVACÍCH NA ZADNÍ STRANĚ.

Dědictví historie a přírody
OD ALP PO JADRAN
CESTA MÍRU

WALK OF PEACE

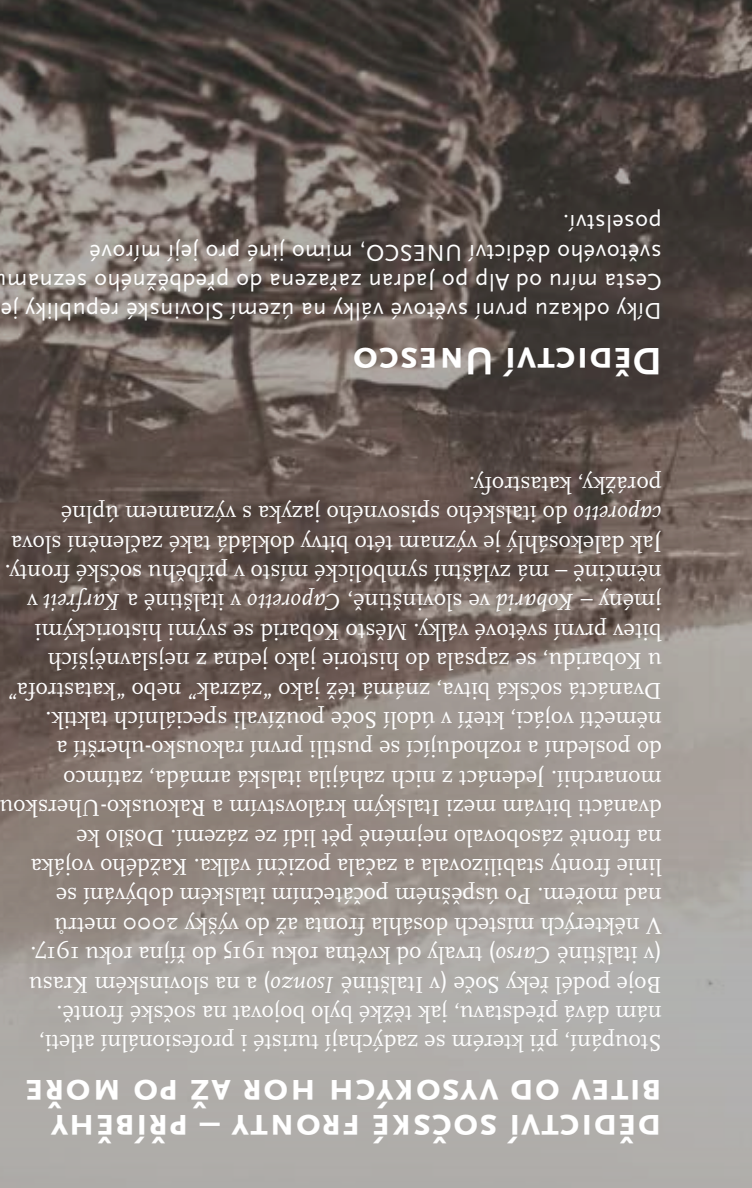
WALK OF PEACE

Informační center Pot míru
Informační centrum Cesta míru
Gregoričeva ulica 8, SI-5222 Kobarid, Slovenija
+386 (0)5 389 01 67
+386 (0)31 586 296
info@potmiru.si
www.potmiru.si

Interreg
Danube Transnational Programme
NETWORLD
Project co-financed by European Union Funds (ERDF and IPA).

I FEEL SLOVENIA
FRIULI VENEZIA GIULIA
2014-2020
The memory of you will be eternal

Cesta míru od Alp po Jadran. Dědictví historie a přírody. Vznawet: Ustanova «Fundacija Poti míru v Posočju»
Příspěvek osazen: Nisa Culpa d.o.o., Ustanova «Fundacija Poti míru v Posočju»
Příspěvek: A. Brakovec
Dizajn: Matej Lohar, Tine Dragomir, Andrej Rudič a.p. Agency Potomir.si
Ustanova «Fundacija Poti míru v Posočju»
Zajelo: Cimper, Tamiro Petrolas, Peter Reih, Simon Kozelj, Tanja Gorjan, Kobaridski muzej, LTD Bovec
Lokace: Olini, TIC Brda, arhiv STO, Nisa Culpa d.o.o., Kaja Peter, Agencija Turizmo Frituli Venezia Giulia - Marco Meloni, Kobarid 1916

Dědictví UNESCO
Díky odkazu první světové války na území Slovinské republiky je světového dědictví UNESCO, mimo jiné pro její mírové poselství.
Cesta míru od Alp po Jadran zařazena do předchozího seznamu

Dědictví UNESCO
Díky odkazu první světové války na území Slovinské republiky je světového dědictví UNESCO, mimo jiné pro její mírové poselství.
Cesta míru od Alp po Jadran zařazena do předchozího seznamu

Údolí Soče

Muzeum pod širým nebem Monte San Michele

Monte San Michele byl během první světové války, spolu s horou Sabotin, jedním z klíčových bodů v obraně města Gorica. Rakousko-uherská armáda zde vystavěla rozsáhlý systém kaveren a přístřešků, které byly vybaveny mimo jiné i zbraněmi těžkého kalibru. Po několika válečných měsících se italské armádě podařilo v šesté sočské bitvě dobýt právě tento vrchol. Dnes je možné projít si zrenovované jeskyně a úkryty a podívat se do muzea Velké války (Museo del San Michele).

Pamětní kostel Svatého Ducha v Javorci

Vystoupejte až na nádhernou vyhlídku mezi horskými stěnami v srdci Triglavského národního parku, kde se nachází kostel Svatého Ducha. Mír zde můžete pocítit všemi smysly. Možná je to kvůli tomu, že planina Javorca byla již během sočské fronty místem klidu a míru. Vojačí všech možných národností rakousko-uherské monarchie postavili kostel sami a na vlastní náklady za pouhých osm měsíců. Stavěli jej podle plánu architekta Remigia Geylinga z Vídně a pod dohledem maďarského prvního poručíka Gezy Jablonského. Do dubových desek, které jsou zavěšeny na stěnách v interiéru a jsou otevřené jako listy knihy, vypálili jména více než 2 500 padlých kamarádů. Z nedalekých vojenských pozic v horách do kostela přicházeli k nedělní modlitbě vojačí různých vyznání. Kostel v Javorci byl označen za "Evropské dědictví" a je jedinečným multikulturním památkem míru.

•
•
•

Redipuglia Redipuglia

Italská kostnice, Redipuglia

Největší italský válečný památník všech dob u vesnice Redipuglia je věnován více než 100 000 padlým italským vojákům. Navrhl jej stejný muž, jako kostnici v Kobaridu: architekt Giovanni Greppi a sochař Giannino Castiglioni. Pozůstatky vojenských konstrukcí svědčí o tom, že zde byly v minulosti svedeny mnohé bitvy – například na západním úbočí hory Griz (Monte Sei Busi), odkud bylo možné kontrolovat přístup k bitevním polím na Krasu. Ve středu památkového komplexu se nachází hrobka vévody d'Aosta, vrchního velitele italské armády. Za ním jsou postaveny žulové hroby jeho pěti generálů. Hlavní část kostnice sestává z dvaadvaceti velkolepých schodů, v nichž jsou uloženy ostatky 40 000 identifikovaných padlých vojáků v abecedním pořadí. Ve dvou velkých společných hrobech je pohřbeno 60 000 neznámých vojáků.

Muzeum pod širým nebem Sabotin – Park míru

Téměř každý kámen na hoře Sabotin by mohl vyprávět příběh o rakousko-uherském a italském upevňování bojových pozic. Dnes se zde nachází upravený Park míru, avšak během první světové války byla hora ze všech stran provrtána a křížována tunely, zákopy a kavernami. Díky své strategické poloze nad řekou Sočou byla nejdříve významným rakousko-uherským předmostím na pravém břehu, avšak v šesté sočské bitvě, v srpnu roku 1916, si ji spolu s městem Gorica podmanila italská armáda. Výšlap na horu Sabotin vás odmění panoramatickým výhledem, který se rozprostírá od Svaté Hory, přes údolí Vipava, pohorí Brda, Kras a Furlanskou nížinu až po Julské Alpy. V bývalé jeholovanské strážnici se nachází muzejní sbírka a informační centrum. Naleznete zde i občerstvení, kde vám nabídnou tradiční polévku zvanou jota (dušené maso se zeleninou) a další domácí dobroty.

•
•
•

Kobarid

Italská kostnice, Kobarid

Více než 7 000 padlým italským vojákům je věnována kostnice na kopci Gradič nad Kobaridem. Byla postavena ve třicátých letech minulého století a otevřena samotným fašistickým diktátorem Benitem Mussolinim. Celkový půdorys je osmiúhelník; tři soustředné osmiboké terasy s výklenky pro ostatky vojáků ve stěnách stoupají ke kostelu sv. Antonína z Padovy, který se nachází v samém středu. Jména více než 4000 identifikovaných vojáků, kteří padli v okolí Kobaridu, Tolminu a Bovece, jsou vyryté na zelenkavých serpentinovových deskách uzavírajících výklenky. Neidentifikovaní vojačí jsou označeni jako *militi ignoti* (neznámí vojačí). Přítomnost vojáků symbolizuje nápis *Presente* (Přítomen) vyrytý v každém výklenku. Křížová cesta vede z centra Kobaridu až na vrcholek Gradiče a na jejím konci návštěvníky a příbuzné vojáků čeká nápis *Onore a voi che qui cadeste valorosamente combattendo* (Čest všem, kteří zde statečně padli v boji).

Muzeum pod širým nebem Kolovrat

Každé muzeum pod širým nebem, kde jsou pozůstatky sočské fronty, svědčí o důležité válečné roli přírody. Hřeben Kolovrat je jedním z nejčastěji navštěvovaných a nejnáze dostupných míst Velké války. Dlouhý hřeben se táhne od Kobaridu až po pohorí Brda a poskytuje jedinečné výhledy na Julské Alpy a smaragdově zelenou řeku Soču na jedné straně a na regiony Benátsko a Furlánsko s Jaderským mořem na straně druhé. Je velmi atraktivní také pro výlety na kole. Veda tudy italská linie obrany, jejíž velitelská stanoviště, střelecké pozice a systém zákopů a jeskyní byly zachovány až dodnes. Muzeum je jedinečné také díky tomu, že se nachází ve dvou zemích současně – ve Slovinsku a v Itálii.

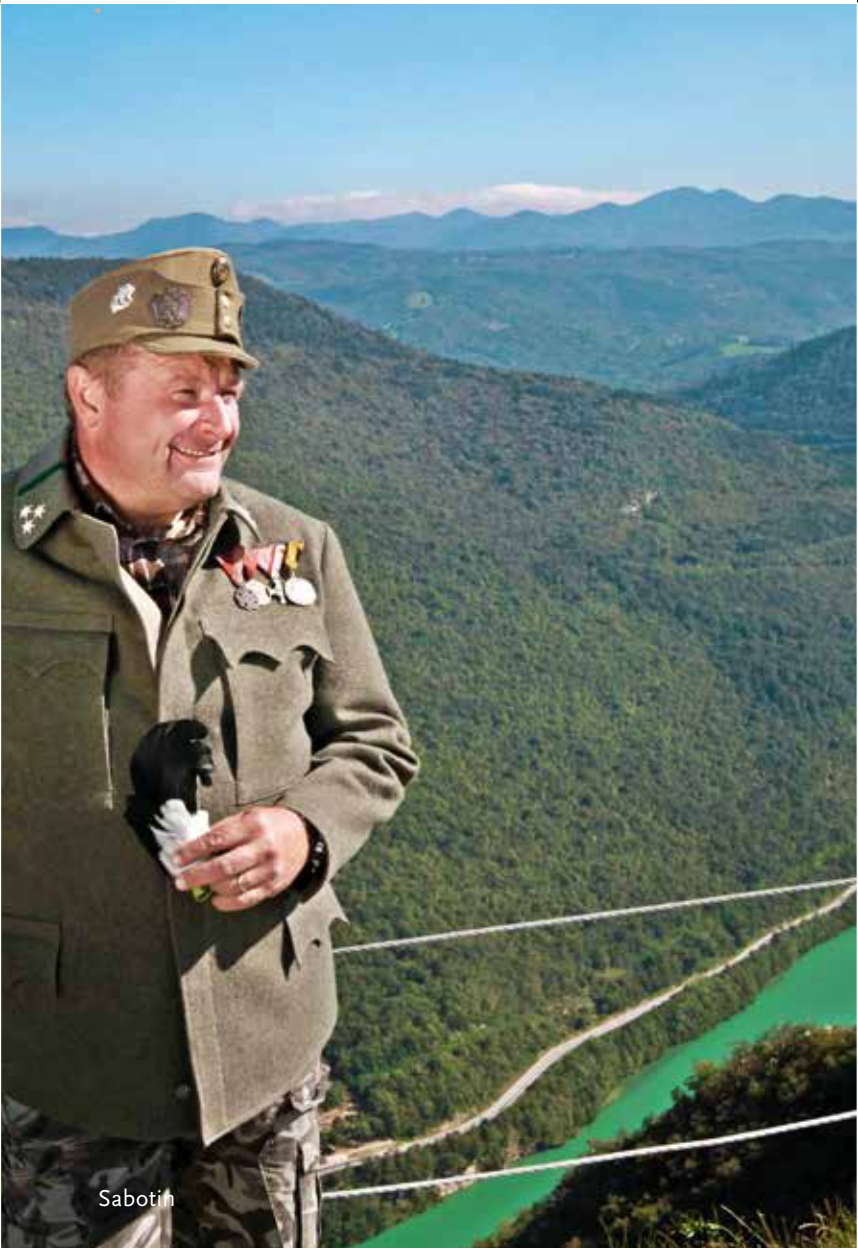
•
•
•

Kostel v Javorci

Kras

Sabotin

Kolovrat

Kobaridské muzeum

Objevíte, v čem byla dvanáctá bitva sočské fronty tak unikátní, že si vysloužila celosvětovou pozornost. Příběh zvratu u Kobaridu přitahuje stále více návštěvníků z celého světa. Kobaridské muzeum vypráví příběhy o životě vojáků všech národností, kteří bojovali na sočské frontě. Od roku 1990 se toto muzeum stalo centrálním bodem pro prezentaci dědictví I. světové války ve Slovinsku. Z privátní kolekce se rozrostlo v plnohodnotné muzeum, které bylo v roce 1993 oceněno Radou Evropy a nominováno na Evropské muzeum roku. Kobaridské muzeum uspořádalo již více než čtyřicet uznávaných výstav doma i ve velkých evropských hlavních městech. Je otevřeno denně, po celý rok.

Kobaridské muzeum

Trieste

Corjansko

Ruská kaplička

Když přijedete k malebné dřevěné pravoslavné kapličce u silnice, která vede přes nejvyšší slovinský silniční průsmyk Vršič, nelze si nevšimnout nápisu *Спомин Руска* na pyramidě nad hrobem. Je věnován ruským válečným zajatcům, kteří byli zajati na východní frontě a přivedeni do země pod vrcholky Julských Alp. Za velmi ztížených okolností museli během pouhé poloviny roku 1915 postavit potřebné silniční spojení z Kranjske Gory přes průsmyk Vršič (1 611 m) do Trenty. Cesta byla zásadní pro zásobování rakousko-uherských jednotek na sočské frontě stejně jako pro přepravu raněných z fronty. Kvůli obrovskému množství sněhu se ze svahů hory Mojstrovka počátkem roku 1916 zřítila lavina a pohltila několik stovek mužů, kteří zde stavěli tuto silnici.

Ruská kaplička

Terst Trieste

Kulturní, umělecké a historické centrum oblasti Furlansko-Benátsko ještě dodnes vyznačuje kouzlo minulých dob. Město bylo centrem obchodních a kulturních vztahů mezi Středomořím, Balkánem a germánským světem. Dobyti Terstu bylo jedním z hlavních cílů italské armády v první světové válce, ale silná rakousko-uherská linie obrany hor Fajžji – Grmada (Monte Ernada) bránila jakémukoliv útoku na město. Italská armáda obsadila Terst až po kapitulaci Rakousko-Uherska na konci Velké války. Mnohá muzea, památky a jména ulic a náměstí dnes připomínají události, které se zde odehrály před sto lety.

Rakousko-uherský vojenský hřbitov, Gorjansko

Gorjansko je největší a jeden z nejlépe zachovaných vojenských hřbitovů první světové války ve Slovinsku. Jsou zde pohřbeni vojačí všech národností monarchie, jelikož v letech 1915 až 1917 bojovalo za císaře pána více než dvacet různých národů a etnických skupin. Podle údajů italských úřadů, které ve třicátých letech vedly rozsáhlé překopání vojenských hřbitovů z důvodu přenesení pozůstatků mrtvých do pamětních parků a hrobů, je zde pochováno 6 015 rakousko-uherských vojáků. Hřbitov přirozeným způsobem zapadá do zvlněné krásové krajiny.

Německá kostnice

Objevuj Kobarid s novou aplikací

Německá kostnice, Tolmin

Tam, kde původně býval vojenský hřbitov, postavil německý stát v roce 1938 kostnici, místo posledního odpočinku asi 1000 německých vojáků, kteří padli v poslední bitvě sočské fronty. Německá kostnice je jedním zachovaným místem, kde je na sočské frontě pohřben větší počet německých vojáků. Ústřední část památníku tvoří kaple s hrobem neznámého vojáka a jmény padlých, obehnána je pak mohutnou kamennou zdí. Stavební materiál pro stavbu této imponantní památky byl přivezen z jižního Tyrolska.